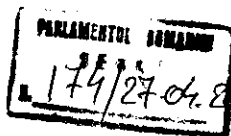

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

745
09042012

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege, Privind declararea municipiului Iași „Oraș Inițiator al Revoluției din decembrie 1989”*”, inițiată de un grup de parlamentari - PD-L (Bp. 686/2011).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare declararea *Municipiului Iași „oraș Inițiator al Revoluției Române din decembrie 1989” „în semn de cinstire și recunoștință pentru eroismul manifestat în lupta pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989, pentru acțiunile antidictatoriale declanșate în 14 decembrie 1989 de către ieșenii constituiți în Frontul Popular Român”*.

II. Observații

1. *Revoluția Română din Decembrie 1989 nu poate fi cercetată, analizată și interpretată în afara contextului internațional specific anului 1989 – renunțarea de către Mihail Gorbaciov la „Doctrina Brejnev” – și a situației interne din ultimul deceniu de existență al regimului comunist din România. Ultimul deceniu din România comunistă a fost caracterizat de erupția*

nemulțumirilor și apariția unor manifestații de protest, colective sau individuale, față de politica regimului și a Partidului Comunist. Menționăm aici revolta minerilor din bazinul carbonifer Motru (19 octombrie 1981), revolta muncitorilor din Brașov (15 noiembrie 1987), provocate de cauze economice, dar care au fost înăbușite de intervenția fermă și represivă a Securității și Miliției. Participanții la aceste două acțiuni colective de împotrivire față de politica statului comunist au fost reținuți și cercetați prin metode abuzive de organele sale represive. De asemenea, în această perioadă, o altă formă de manifestare a dezaprobării față de politica umilitoare la care erau supuși românii a fost reprezentată de gesturile individuale și de curaj ale unor disidenți ca Vasile Paraschiv, Doina Cornea, Mihai Botez etc. față de nerespectarea drepturilor propriilor cetățeni de către regimul comunist.

Anul 1989 a debutat prin acțiunea lui Liviu Corneliu Babeș din Brașov, care, în data de 2 martie 1989, s-a autoincendiat în semn de protest față de politica regimului comunist și a continuat prin redactarea și transmiterea unei scrisori de protest dictatorului Nicolae Ceaușescu, de către șase membri ai Partidului Comunist. În luna noiembrie a aceluiași an, un grup de studenți și muncitori din Cluj au împărțit manifeste în campusul studentesc din acest oraș, prin care solicitau realizarea unor reforme, după modelul celor din alte state comuniste, solidarizarea românilor și luarea unei atitudini de opoziție deschisă împotriva liderului comunist și a dictaturii acestuia. Ulterior, membrii grupului au venit în București cu aceeași intenție, reușind să afișeze o pancartă pe gardul parcului Cișmigiu, prin care se cerea realizarea imediată a unor reforme. Toți membrii grupului au fost identificați și arestați de Securitate. Ei au fost eliberați din arest în ianuarie 1990.

În aceeași tendință se înscrie și inițiativa extrem de curajoasă a tinerilor Cassian Maria Spiridon, Ștefan Pruteanu, Vasile Vicol, Aurel Ștefanachi, Ionel Săcăleanu, Valentin Odobescu, Titi Iacob de a organiza o manifestație de protest împotriva regimului comunist, în data de 14 decembrie 1989, în orașul Iași.

După cum se arată și în *Expunerea de Motive*, care însoțește propunerea legislativă, această manifestație nu a mai avut loc, deoarece inițiatorii ei au fost arestați de către Securitate. Cazul lor seamănă cu cel al tinerilor studenți din București, dar și din alte centre universitare, care, în octombrie – noiembrie 1956, au urmărit să organizeze o manifestație de solidarizare cu revoluția maghiară din octombrie – noiembrie 1956, dar și o acțiune de protest. Ei au fost arestați, ca și cei din 14 decembrie 1989, iar manifestația preconizată nu a mai avut loc. Inițiatorii ei au fost arestați și condamnați de justiția comunistă la ani grei de închisoare. Cei mai mulți dintre ei au fost eliberați în 1964, în urma amnistierii majorității deținuților politici din România comunistă.

2. Propunerea legislativă reglementează acordarea orașului Iași a titlului de „*Oraș Inițiator al Revoluției din decembrie 1989*”, în semn de cinstire a eroismului și a curajului ieșenilor care au pregătit manifestarea din 14 decembrie 1989.

În motivarea acestei propuneri legislative, inițiatorii afirmă că „*puțini știu, însă, că revoluția ar fi început la Iași dacă nu ar fi intervenit forțele Securității*” și că „*de fapt, revoluția a început la Iași, chiar dacă nu de anvergura dorită*”. În documentele existente și în studiile de specialitate despre Revoluția română (a se vedea Raportul final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, Peter Siani Davies, *Revoluția Română din decembrie 1989* etc.), această manifestație este cunoscută de cercetători și istorici, dar ea nu a fost interpretată în sensul care îi este atribuit în *Expunerea de motive*.

De altfel, chiar dacă această manifestație ar fi avut loc, nu se poate susține că ea ar fi condus la Revoluția din decembrie 1989, după cum menționează inițiatorii propunerii legislative. Până în prezent, nu a fost identificat nici un document care să indice o corelație între această manifestație și declanșarea ulterioară a revoluției în Timișoara. În cercurile istoricilor se cunoaște faptul că mesajul revoluționar a fost diseminat în rândurile populației de posturile de radio occidentale (ca Europa Liberă), dar și de revoluționari timișoreni, care au plecat din Timișoara. Ei sunt semnalati de documente în Brașov, București, dar și în alte orașe.

Nimeni dintre cei de azi nu poate uita curajul acelor cetățeni din municipiul Iași care au intenționat să organizeze o manifestație de protest în ziua de 14 decembrie 1989, ca și cel al sutelor de mii de deținuți politici, internați administrativ, deportați în câmpiile Bărăganului, asasinați în beciurile Securității pe întreaga durată a regimului comunist din România. În lipsa unor dovezi, nu putem însă identifica o legătură directă între intenția curajoasă a liderilor mișcării din Iași de a protesta împotriva regimului comunist și declanșarea Revoluției din decembrie 1989. Așa cum am menționat mai sus, curajul lor se înscrie în manifestațiile de protest, generalizate la nivelul întregii societăți.

Actul curajos al celor câțiva ieșeni, pentru care au fost arestați în beciurile Securității, din seara zilei de 13 decembrie 1989, până în 22 decembrie 1989, a fost recunoscut și legitimat ca atare de către legiuitor, prin adoptarea *Legii nr. 341/2004 - Legea recunoștinței față de eroii martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987*, cu modificările și completările ulterioare, care, la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3, dispune acordarea titlului de *Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite* și celor care au avut acțiuni

dovedite împotriva regimului și însemnelor comunismului între 14 - 22 decembrie 1989.

Față de cele menționate mai sus, concluzionăm că niciun document sau lucrare de specialitate nu atestă existența unei relații de cauzalitate între manifestația preconizată în municipiul Iași pentru data de 14 decembrie 1989 și declanșarea ulterioară a Revoluției Române în Timișoara, București și în alte orașe ale țării. Apreciem că declararea municipiului Iași drept „*Oraș inițiator al Revoluției din decembrie 1989*” poate conduce și la apariția unor disensiuni în rândul membrilor comunităților din Timișoara, București, Cluj, Brașov etc.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Mihai – Răzvan UNGUREANU

Domnului senator **Vasile BLAGA**

Președintele Senatului